

**Opetus- ja kulttuuriministeriön ja opintotuen muutoksenhakulautakunnan
välinen tulossopimus vuodelle 2025**

Sisällys

1	Strategiset linjaukset	3
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	4
3	Tulostavoitteet	5
4	Voimavarojen hallinta	6
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	8

1 Strategiset linjaukset

Suomen menestys, hyvinvointi ja kestävä kasvu perustuvat inhimillisen ja sosiaalisen pääoman kasvuun ja innovaatioihin. Suomi on kuitenkin jäänyt tuottavuuden ja talouden kasvussa verrokkiensa jo pitkään. Suomen koulutustason nousu on pysähtynyt. Luovien alojen kasvupotentiaalia ei ole hyödynnetty riittävästi. Erot suomalaisten hyvinvoinnissa ja terveydessä ovat suuret. Väestö vanhenee ja syntyvyys on matala. Alueiden kehitys eriytyy. Samaan aikaan myös Suomen ja Euroopan kansainvälinen toimintaympäristö on muuttunut.

Sivistyshallinnolla on keskeinen rooli toimintaympäristön haasteisiin vastaamisessa. Sivistyshallinto mm. turvaa sivistyksellisten perusoikeuksien yhdenvertaista toteutumista, panostaa perustaitojen oppimiseen ja tukeen, vahvistaa kulttuurin ja luovien alojen merkitystä yhteiskunnassa ja edistää kansalaisten hyvinvointia ja osallisuutta sekä edistää toimillaan talouskasvua. Myös toimialan rakenteiden ja rahoituksen uudistamisessa sivistyshallinnolla on keskeinen tehtävä.

Viraston tulossopimus perustuu keskeisiin strategisiin linjauksiin, jotka on esitetty hallitusohjelmassa kaudelle 2023-2027 ja sen pohjalta laadittavassa hallituksen toimintasuunnitelmassa, julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2025-2028, ministeriön ehdotuksessa vuoden 2025 talousarvioksi, opetus- ja kulttuuriministeriön strategiassa 2030 sekä hallinnonalan toimialakohtaisissa ja virastoja koskeissa strategioissa, periaatepäätöksissä ja toimintaohjelmissa.

Valmistelussa otetaan huomioon Sivistyshallinto 2030-muutosohjelman mukaiset linjaukset vuosille 2023-2026.

Viraston toimintaan vaikuttavat myös valtionhallinnon yhteiset strategiset linjaukset kuten julkisen hallinnon strategia, julkisten hankintojen strategia sekä valtioneuvoston periaatepäätökset valtion toimitilastrategiaksi ja monipaikkaisen työn, opiskelun ja asumisen edistämiseksi sekä valtioneuvoston selonteko Suomen digitaalisesta kompassista.

Keskeisiä strategisia linjauksia ja tavoitteita sisällytetään tulossopimukseen myös valtionhallinnon tuottavuusohjelmaan ja virastorakenteeseen liittyen, henkisistä voimavaroista, riskienhallinnasta, tiloista ja infrastruktuurista, tasa-arvosta, yhdenvertaisuudesta, kulttuurisesta moninaisuuden edistämisestä sekä kestävästä kehityksestä.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

2.1 Hallitusohjelmasta tulevat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

Hallituksen asettamat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle ovat muun muassa:

- Suomalaisen oppimistulokset ja koulutustaso nousevat.
- Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä vähenee.

Opintotuen saatavuus ja siihen liittyen myös opintotuen muutoksenhaun tulokset vaikuttavat omalta osaltaan koulutustasoon ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrään. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan perustehtävänä on toteuttaa opiskelijoiden oikeusturvaa, mikä edellyttää sitä, että valitusasioiden käsittely on varmaa, luotettavaa ja nopeaa. Toimiva opintotukijärjestelmä muutoksenhaku mukaan lukien vahvistaa suomalaisten luottamusta koulutusjärjestelmään sekä yhteiskunnan tukirakenteisiin ja samalla luo vakautta ja turvaa nuorille heidän suunnitellessaan tulevaisuuttaan, kouluttautumistaan ja työllistymistään.

2.2 Sivistyshallinnon yhteiset toiminnalliset tavoitteet

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala muodostaa sivistyshallinnon, jolla luodaan edellytyksiä Suomen talouden kasvuun, kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille sivistyksen, luovuuden, innovaatioiden ja osaamisen kautta. Sivistyshallinnon yhteiset toiminnalliset tavoitteet ovat:

- Toteutetaan valtionhallinnon tuottavuusohjelmaa, jolla tuetaan hallituksen julkisen talouden kestävyysvajetta. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään hallinnollisen työn vähentämisessä.
- Virastot toimeenpanevat Sivistyshallinto 2030 uudistuksen ja sopeuttavat toimintansa TAE:n 2025 ja JTS:n 2026-2029 mukaisesti niin, että uusien virastojen toiminta käynnistyy 1.1.2026. Yhdistyvät virastot toteuttavat Paikeden kanssa yhteistyössä OKM virastorakennemuutoshankkeen (OKM2026-hanke) vuoden 2025 aikana. Opintotuen muutoksenhakulautakuntaa lukuun ottamatta virastot valmistelevat siirtymisen Kansallisarkistoon keskitettävän kirjaamo-, asianhallinta- ja arkistopalvelun käyttöön. Yhdistyvissä virastoissa valmistellaan toiminnan käynnistämisen edellyttämät perustietotekniikkapalveluiden muutokset.
- Parannetaan johtamista opetus- ja sivistyssektorilla.
- Sivistyshallinnon toiminnassa vahvistetaan varautumista ja riskienhallintaa valtionhallinnon toimijoille vuonna 2023 julkaistavan riskienhallinnan käsikirjan pohjalta.
- Sivistyshallinnon toiminnassa vahvistetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdenvertaisuusvaltuutetun ja tasa-arvovaltuutetun ohjeiden mukaisesti.
- Sivistyksellä, osaamisella ja yhteiskunnan uudistamisella tuetaan kulttuurista muutosta kestävyysmurroksen saavuttamiseksi. Sivistyshallinto noudattaa kestävä kehityksen tavoitteita sekä seuraa tavoitteiden toteutumista muun muassa valtionhallinnon yhteistä vastuullisuusraportoinnin viitekehystä hyödyntäen.
- Kulttuurista moninaisuutta edistetään tavoitteellisin toimin ja panostetaan koko henkilökunnan jatkuvaan oppimiseen moninaisuutta koskevissa asioissa. Moninaisuustyössä hyödynnetään soveltuvin osin ministeriön moninaisuuden toimenpideohjelmassa tulossopimuskaudelle määrittämiä toimenpiteitä.

3 Tulostavoitteet

Kansalaisten yhdenvertaisuus, tasa-arvo, yhdenvertaiset oikeudet, demokratia ja osallisuus sekä luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat. Valitukset ratkaistaan oikeudenmukaisesti ja yhdenmukaisesti ja päätökset perustellaan ymmärrettävästi.

Valitusten muutosprosentti vakuutus oikeudessa	
2025	Vähemmän kuin 10 %

Tuloksellisuutta arvioidaan käsiteltävien valitusten käsittelyajalla. Opiskelijoiden oikeusturvan toteutuminen ja opintotukijärjestelmän legitimitetti kansalaisten silmissä edellyttävät, että valitukset ratkaistaan oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa. Ratkaisu on saatava riittävän nopeasti niin, ettei asia menetä merkitystään asianosaisen kannalta.

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan tavoitteellinen keskimääräinen käsittelyaika on korkeintaan 7 kuukautta (TAE)

	Toteuma 2023	Arvio 2024	Tavoite 2025	
Keskimääräinen käsittelyaika (kk)	7,9	10,3	enintään 7	TAE

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Virasto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat tavoitteet. Valituksia ratkaistaan lukumääräisesti vähintään yhtä paljon kuin niitä tulee vireille. Tältä osin tuloksellisuutta arvioidaan käsiteltävien valitusten määrällä. Viraston toiminnan taloudellisuutta arvioidaan päätöksen hinnalla

	Toteuma 2023	Arvio 2024	Tavoite 2025
Ratkaistut asiat	2642	3000*	3500*
Päätöksen hinta	249	232*	217*

*Luvuissa on huomioitu viraston 18.10.2024 palkkaama yksi lisäesittelijä (eli arviolta 600 ratkaistua asiaa) ja vuodelle 2024 esitetty lisämääräraha 90 000 euroa. Ks. asiasta tarkemmin sivun 6 taulukko.

-

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan siirto Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan yhteyteen valmistellaan niin, että toiminta voi käynnistyä 1.1.2026.

Virasto siirretään 1.1.2026 alkaen sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan yhteyteen sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle. Siirrosta aiheutuvat toimenpiteet suoritetaan aikataulussa ja hyvin suunnitellen, jotta muutoksesta aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa viraston substanssityölle ja henkilöstölle.

4 Voimavarojen hallinta

Virasto kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuva uudistaminen. Virasto ottaa toiminnassaan huomioon lainsäädännön mukaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovelvoitteet niin toiminnallisesta kuin henkilöstöpoliittisesta näkökulmasta. Tilat ovat tehokkaasti käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Hankintapolitiikka perustuu valtion keskitettyihin palveluihin.

Huolehditaan hyvin viraston henkisistä voimavaroista. Voimavarojen hallintaa arvioidaan henkilötövuosilla, tyytyväisyysindeksillä, sairauspoissaolojen määrällä, henkilöstön oppimisen ja uudistumisen kokemuksella, tyytyväisyydellä työnantajakuviin ja arvoihin sekä koulutuspäivien määrällä ja johtajuusindeksillä.

Voimavarojen hallinnan määrälliset tavoitteet

	Toteuma 2023	Arvio 2024	Tavoite 2025
Henkilötövuodet (perustoimintamenot, htv)	8,5	8,5	8,5
Työtyytyväisyysindeksi (VM Baro)	4,17	Vähintään 3,5	Vähintään 3,5
Sairauspoissaolot (pv/htv)	6,5	Enintään 7	Enintään 7
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	1	2	3
Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi)	4,44	Vähintään 3,5	Vähintään 3,5
Tilat (tilatehokkuus m ² /hlö)	n. 30 m ²	n. 30 m ²	n. 30 m ²
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	Eräät	Eräät	Eräät

Toiminnan rahoitus

Viraston toimintamenomomentti 29.01.09 (1000 euroa)	2023 TP	2024 Arvio	2025 TA
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	29	40	115
TA ja LTAt / kehys	669	681+90*	683
Käytettävissä oleva rahoitus	698	811	798
Menot	658	681+15*	683+75*
Tulot			
Nettomenot	658	696	758
Siirtyy seuraavalle vuodelle	40	115	40

*Virasto on esittänyt 90 000 euron suuruisen lisämäärärahan myöntämistä yhden esittelijän palkkaamiseksi yhden vuoden ajalle. Hallituksen esityksessä eduskunnalle vuoden 2024 kolmanneksi lisätalousarvioksi esitetään, että opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenomomentille myönnetään lisäystä 90 000 euroa henkilöstömenoihin valitusruuhkan purkamiseksi. Virasto on palkannut yhden lisäesittelijän 18.10.2024, minkä seurauksena tästä aiheutuvat kustannukset sekä ratkaistujen asioiden lisäys jakaantuvat 1/6 vuodelle 2024 ja 5/6 vuodelle 2025.

Tulojen ja menojen erittely (1000 euroa)	2023 TP	2024 Arvio	2025 TA
Henkilöstökulut	522	531	533
Toimitilavuokratulut	73	71	71
Palvelujen ostokulut	61	77	77
Muut kulut	2	2	2
Investointimenot			
Bruttomenot	658	681	683
Maksullisen toiminnan tuotot			
Muut tuotot			
Bruttotulot	0	0	0
Nettokäyttö/-käyttöarvo			
Siirtynyt/siirtyy (arvio)	40	40	40
TP/TA/TAE			
Käytettävissä yhteensä	698	721	723
Siirtyy seuraavalle vuodelle (arvio)	40	40	40

Virasto siirtyy sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan yhteyteen 1.1.2026 lukien.

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Viraston tulossopimus on laadittu vuodelle 2025 ottaen huomioon, että virasto siirtyy toiselle hallinnonalalle 1.1.2026 lukien kun virasto yhdistetään sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan.

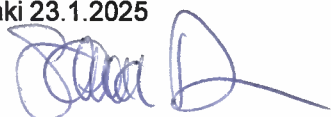
Virasto raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden, myös konkreettisten toimien, saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan ja ministeriön tilinpäätöksessä koskien kirjanpitoyksiköjä. Ministeriö antaa talousarvioasetuksessa tarkoitetun kannanoton viraston tilinpäätöksestä.

Tavoitteiden toteutumista tarkastellaan tulosneuvottelujen yhteydessä sekä virastokohtaisissa tapaamisissa. Viraston tulee raportoida erityisesti tavoitteista jäämisestä ja syistä tähän. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja virasto seuraavat tavoitteiden toteutumista ja määrärahojen riittävyyttä ja ryhtyvät toimenpiteisiin, mikäli tavoitteita ei pystytä saavuttamaan virastolle osoitetuilla resursseilla.

Virasto julkaisee tulossopimuksen Valtiokonttorin määräyksen (VK/114329/00.00.01.06.00/2021) mukaisesti Tutkihallintoa.fi-palvelussa verkkolinkityksiä käyttäen viimeistään viikon kuluttua tulossopimusten hyväksymisestä.

Paikka ja päiväys

Helsinki 23.1.2025

Ylijohtaja Sanna Puura

Puheenjohtaja Sanna-Maria Stenvall